

Аналіз результатів анкетування тренерів щодо удосконалення техніко-тактичної підготовленості на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному

Асеева Я. Ф., Шевченко О. О.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація: *Мета:* виявити думку тренерів щодо шляхів формування стилю гри в техніко-тактичній підготовці спортсменів на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному. **Матеріал та методи:** теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури, анкетування, методи математичної статистики. В дослідженні взяли участь 31 тренер України з тенісу настільного (другої, першої та вищої категорії). **Результати:** Результати проведеного анкетування з тренерами, які працюють з тенісистами дозволили визначити думку тренерів, що для формування стилю гри в тенісі настільному на етапі попередньої базової підготовки. Встановлено необхідність враховувати індивідуальні показники фізичного розвитку, рівня техніко-тактичної та фізичної підготовленості та психофізіологічних здібностей. **Висновки:** Правильне врахування індивідуальних особливостей юних спортсменів дозволить скоротити період навчання та підвищити ефективність змагальної діяльності тенісистів на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному.

Ключові слова: тенісист; техніко-тактична підготовка; психофізіологічні здібності; теніс настільний.

Вступ. Сучасний теніс настільний – активна, атлетична, переважно нападаюча і контрнападаюча універсальна гра з широким використанням могутніх, точних варіативних дій. Проведення ігрової діяльності в тенісі настільному висуває високі вимоги до стану технічної й техніко-тактичної підготовленості гравців.

Аналізом змагальної діяльності в тенісі настільному різного рівня спортсменів, де визначалися техніко-тактичні дії гравців, займалася низка авторів. За останні роки в змагальній діяльності визначається тенденція до скорочення кількості ударів в одному розігріші і підвищення потужності атакуючих дій не тільки завершуючих, але і перших (Алексеев, & Прозар, 2018; Асеева & Шевченко, 2018; Окопний, 2016).

Фахівці з тенісу настільного підкреслюють, що з етапу попередньої базової підготовки у тенісі настільному розпочинається активна участь спортсменів у змаганнях, що обумовлює визначення його перспективності для подальшої спортивної діяльності (Гришко,

Гришко, & Ібраїмова, 2013; Зюзь, 2007; Ландик, Похолодчук, & Арзютов, 2005).

Дослідженню різних аспектів техніко-тактичної підготовленості юних спортсменів на цьому етапі підготовки присвячені роботи Кудряшова Е. В., 2015; Зюзь В. М., 2007; Полякова А. В., 2007 та інші (Кудряшова, 2015; Зюзь, 2007; Полякова, 2007).

У низці наукових праць приділяється увага до вивчення психофізіологічних та емоційних станів спортсменів в змагальній діяльності (Панкова, 2007; Шалар, Стрикаленко, & Иващенко, 2013; Серова, & Воронов, 2013; Лейфа, Юречко, & Войтус 2016).

Автори підкреслюють, що на етапі попередньої базової підготовки для формування стилю гри необхідно враховувати індивідуальні особливості особистості спортсменів (Шалар, Стрикаленко, & Иващенко, 2013, Соловей, & Набибко, 2015). Індивідуальні особливості спортсменів будуються на рівні психофізіологічних якостей (Панкова, 2007; Серова, & Воронов, 2013); фізичної підготовленості (Шевченко & Асеева, 2018; Щирба, 2001),

функціонального стану (Улізько & Коробейніков, 2008); рівня техніко-тактичної підготовленості (Арзютов, Гуска, & Зюзь, 2009; Арзютов, & Зюзь, 2007; Зюзь, 2007) та інших факторів, які сприяють формуванню стилю гри (Запорожанова, 2007).

У зв'язку з цим, у тренувальному процесі проходять зміни в методиці тренування, підґрунтям яких стали нові підходи в побудові тренувального процесу в ускладнених умовах ігрової діяльності, передбачаючи урахування індивідуальних морфо-функціональних та психологічних особливостей спортсменів.

Навчальна програма ДЮСШ 2013 року з тенісу настільного, яка використовується в Україні, у розділах техніко-тактичної підготовки містить лише перелік вправ, але не представлено їх взаємозв'язок для вирішення комплексного завдання всіх аспектів підготовки, а саме, напрямів для формування стилю гри з урахуванням психофізіологічних особливостей юних спортсменів на етапі попередньої базової підготовки (Л. Г. Гришко, Ю. Ю. Гришко & Ібраїмова, 2013).

Аналіз літератури з даного напрямку свідчить, що проблема пошуку нових шляхів в удосконаленні техніко-тактичної підготовленості юних тенісистів на етапі попередньої базової підготовки розкрита недостатньо, є актуальною та потребує впровадження нових підходів з урахуванням психофізіологічних здібностей, що впливають на ефективність змагальної діяльності в тенісі настільному.

Зв'язок дослідження з науковими чи практичними завданнями, планами, програмами. Дослідження проводилося відповідно теми плану НДР Харківської державної академії фізичної культури «Психо-сенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуаційних видів спорту» (2016-2020 рр.) та «Удосконалення навчально-тренувального процесу в спортивних іграх» на 2019-2023 рр..

Мета дослідження – на основі анкетування виявити думку тренерів щодо шляхів формування стилю гри в техніко-

тактичній підготовці тенісистів на етапі попередньої базової підготовки.

Матеріал і методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувались такі методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури, анкетування; методи математичної статистики.

В дослідженні взяли участь 31 тренер з тенісу настільного з усіх областей України, які мають спеціальну вищу освіту та стажем роботи в якості тренера: від 1 до 5 років – 4 особи; від 6 до 10 років – 2 особи; від 11 і більше – 25 осіб.

Анкетування проводилося протягом року на Чемпіонатах України серед юнаків і дівчат 2004 року народження та молодше. По числу респондентів анкетування було індивідуальним, за типом контактів з респондентом анкетування проводилось очне, в присутності дослідника-анкетера.

В анкетуванні приймали участь тренери які мають наступну кваліфікацію: без категорії – 2 особи; II категорії – 8 осіб; I категорії – 12 осіб; вищої категорії – 9 чоловік. Анкета була складена з 21 питання з метою виявлення думки тренера щодо методичного забезпечення системи розвитку та удосконалення техніко-тактичної підготовленості тенісистів на етапі попередньої базової підготовки. До змісту анкети входили питання, орієнтовані в основному на можливість отримання інформації стосовно того, чим керуються тренери при формуванні стилю гри в процесі підготовки тенісистів 10-13 років, його зміст, види, терміни проведення, недоліки в системі тестів в програмі ДЮСШ тощо.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз отриманих результатів свідчить, що 81% опитаних при плануванні тренування користуються програмою для ДЮСШ (2013) і 19%-самостійно розробленою програмою.

При визначенні віку гравця для обрання стилю гри отримано такі дані: 61% опитуваних обрали 10-12 років, 32% наполягають на 7-9 роках та 6% – 13-14 роках.

На думку більшості тренерів, саме

тренер вирішує в якому стилі грати тенісисту, так вважають 77 %, тільки 6 % респондентів вважають, що гравець сам обирає в якому амплуа йому грати, 16 % рахують, що це спільний вибір. Для того щоб вірно вибрати амплуа гравця, треба орієнтуватися, як на темперамент особистості, так і на його фізичні якості.

На вибір стилю гри в тенісі настільному впливають відмінності статури – 23 %, фізичні якості – 42% та психологічні якості – 35%.

Аналізуючи результати анкетування думки тренерів можна підкреслити, що стиль гри в основному обирає гравцю тренер в більшості 10-12 років враховуючи статуру, фізичні якості та психологічні здібності. Цей висновок підтверджує наукові роботи Арзютова Г.Н., Зюзь В.М., (Арзютова, Зюзь, 2007; Зюзь, 2007), Полякова А. В., 2007 (Полякова, 2007).

На думку фахівців серед тенісистів захисного стилю переважна більшість має темперамент меланхоліка – 48%, або флегматика – 32%, а серед тенісистів атакуючого стилю навпаки, сангвініків – 39%, холериків – 42%. Стать спортсмена також має значення. Так, серед хлопців приблизно 90% грають в атакуючому стилі, а дівчат, які успішно виступають на змаганнях приблизно 30% які грають в захисному стилі.

На думку тренерів до переходу гравця до гри у захисному стилі спонукають: 68% – розуміння гравцем переваг та недоліків захисного стилю; по 16 % – ігровий стаж та фізичний розвиток.

Аналіз анкетування тренерів показує, що гра у захисному стилі переважає у гравців теністок меланхоліків та флегматиків, для атакуючого стилю в основному сангвініки та холерики, що співпадає з думкою Панкова В., Серова Л. К., Воронов А. А., Шалар О.Г., Стрикаленко Е. А., Иващенко А. Н. (Панкова, 2007, Серова & Воронов, 2013; Шалар, Стрикаленко, & Иващенко, 2013).

На питання, якому базовому елементу необхідно навчати гравця на

початку вивчення захисного стилю 58% респондентів відповіли, що треба довго тримати м'яч на столі «підрізкою», 39% вважають, що пересування вперед-назад головне та 3% – швидко змінювати положення ракетки в руці.

Для успішної ігрової діяльності у віці 10–13 років на думку тренерів психологічна та фізична підготовка має важливе значення, вони разом складають більше ніж 60 % (технічна – 19%, тактична – 17%, психологічна та фізична по 32 %).

Так, провідними фізичними якостями в тенісі настільному є координаційні здібності – 48 %, швидкість – 24 %, швидкісно-силові – 16%, гнучкість – 6%, спеціальна витривалість – 6 %, відповідно.

Опитування показало, що фізичні якості, які притаманні гравцям залежать від стилю в якому вони грають. Так, у захисників переважають координаційні здібності – відзначило 32 % , швидкісно-силові – 29% та спеціальна витривалість – 32 %, так як тенісисти захисного стилю грають пасивно і багато рухають в різних напрямках. А гравці атакуючого стилю навпаки, повинні швидко реагувати на м'яч, тому їм притаманні координаційні здібності – 29 %, бистрота – 16%, швидкісно-силові – 32%, гнучкість – 6%, спеціальна витривалість – 16%, відповідно. Найважливішими психологічними здібностями в тактичній підготовці в настільному тенісі, на думку респондентів, є: швидкість реакції – 32 % , швидкість реакції на об'єкт, що рухається – 32 %, швидкість оперативного мислення – 19 %, швидкість реакції вибору – 26 %. Також на думку спеціалістів тенісисту притаманні і спеціальні здібності, найважливішим серед них є відчуття м'яча – 48%, диференціація зусиль – 32 та орієнтація в просторі – 19 %.

Технічна підготовка юних тенісистів складається із різноманітних прийомів та комбінацій, які вивчається протягом тривалого часу. Найважливішими прийомами для гравців атакуючого стилю в тенісі настільному є накат та топ-спін, вони складають – 58 %

гри нападаючого, в той час як підрізка є головним прийомом для захисника – 74 %. З анкетування тренерів визначається, що формування стилю гри має взаємозв'язок з рівнем техніко-тактичної підготовленості тенісистів. Це не заперечує дослідженням Запорожанова Г. О., Зюзь В. М. (Запорожанова, 2007; Зюзь, 2007).

На запитання скільки разів на рік ви здійснюєте контроль техніко-тактичної підготовленості тенісистів, тренери відповіли наступне: один раз на рік – 13%, два рази на рік – 81%, кожний раз після змагань в річному циклі підготовки – 6%.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури показав, що методика удосконалення техніко-тактичної підготовленості на етапі попередньої базової підготовки потребує нових підходів в тренувальному процесі з урахуванням індивідуальних морфофункціональних та психологічних особливостей спортсменів.

Результати проведеного анкетування з тренерами, які працюють з тенісистами на етапі попередньої базової підготовки свідчать, що тренери підтримують думку, що при формуванні

стилю гри необхідно враховувати індивідуальні показники фізичного розвитку, рівня техніко-тактичної та фізичної підготовленості та психофізіологічні здібності.

Правильне врахування індивідуальних особливостей юних спортсменів дозволить скоротити період навчання та підвищить ефективність змагальної діяльності спортсменів на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному.

Перспективи подальших досліджень. Виходячи з вище наведеного, подальші дослідження планується проводити у напрямку удосконалення засобів та методів техніко-тактичної підготовки спортсменів на етапі попередньої базової підготовки.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може таким, що може нанести шкоду неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Алексеев, О. О., & Прозар, М. В. (2018). Аналіз атакуючих технічних дій у настільному тенісі гравців. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 11, 17-25.
- Арзютов, Г., Гуска, М., & Зюзь, В. (2009). Вдосконалення змісту етапу спеціалізованої базової підготовки (10-14р.) у настільному тенісі. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. (1), 4-9.
- Арзютов, Г. Н., & Зюзь, В. М. (2007). Стратегия отбора игроков в настольном теннисе. *Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта*. (9), 6-12.
- Асеева, Я. Ф. & Шевченко, О. О. (2018). Аналіз участі студентів ХДАФК у обласних спортивних змаганнях «Спорт протягом життя» з настільного тенісу у 2015-2017 роках. *Спортивні ігри*. (2), 79-83.
- Гришко, Л. Г., Гришко, Ю. Ю., & Ібраїмова, М. В. (2013). *Настільний теніс: Навчальна програма для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ*, Київ.
- Запорожанова, Г. О. (2007). Фактори, що обумовлюють формування індивідуального ігрового стилю тенісистів. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. (2), 21-25.
- Зюзь, В. М. (2007). Оптимізація техніко-тактичної підготовки юних тенісистів на етапі спеціалізованої базової підготовки (10-14 років). *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. (10), 47–50.
- Зюзь, В. М. (2007). Цільова точність, швидкість польоту м'яча та час рухової реакції юних тенісистів на етапі попередньої базової (6-10 років) багаторічної підготовки в настільному тенісі. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 15, (3), 28–34.

- Кудряшов, Е. В. (2015). Характеристика модели технической подготовленности спортсменов высокой квалификации в настольном теннисе. *Теория и практика физической культуры*. (8), 78-82.
- Ландик, В. И., Похолоденчук, Ю. Т., & Арзютов, Г. Н. (2005). *Методология спортивной подготовки: настольный теннис*. Донецк: Норд-Пресс.
- Лейфа, А. В., Юречко, О. В., & Войтус, Л. В. (2016). Особенности двигательного и психоэмоционального состояния теннисисток в зависимости от уровня их спортивной подготовленности. *Бюллетень физиологии и патологии дыхания*. (62), 85-88. doi: 10.12737/23258.
- Окопний, А. (2016). Аналіз змагальної діяльності гравців високої кваліфікації у настільному тенісі в Україні та закордоном. *Теоретико-методичні засади спортивних та рекреаційних ігор*. 89-92.
- Панкова, В. (2007). Личностные качества игроков в настольном теннисе. *Научно-теоретический журнал «Ученые записки»*. 8(30), 70-72.
- Полякова, А. В. (2007). Відбір перспективних спортсменів 11-13 років в настільному тенісі. *Педагогика, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. (4), 77-79.
- Серова, Л. К., & Воронов, А. А. (2013). Зависимость индивидуального стиля деятельности в настольном теннисе от типологических свойств личности спортсменов. *Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта*. 11 (95), 140-143.
- Соловей, О., & Набибко, О. (2015). Формування техніки гри на етапі початкового навчання в настільному тенісі школярів 8-9 років. *Спортивний вісник Придніпров'я*. (3), 137.
- Улізько, В., & Коробейніков, Г. (2008). Зміни серцево-судинної системи під час навантажень кваліфікованих спортсменок з настільного тенісу у передзмагальному періоді. *Молода спортивна наука України*. 3(12), 235-239.
- Улізько, В. (2009). Психоемоційна складова функціонального стану спортсменок з настільного тенісу високої кваліфікації. *Молода спортивна наука України*. 1(13), 288-292.
- Шалар, О. Г., Стрикаленко, Е. А., & Иващенко, А. Н. (2013). Индивидуальные свойства личности как критерий выбора стиля игры теннисисток Херсонский государственный университет. *Физическое воспитание студентов*. (02), 69-73. doi: 10.6084/m9.figshare.156384.
- Шевченко, О. О., & Асеева, Я. Ф. (2018). Контроль рівня спеціальної фізичної підготовленості спортсменів в групі базової підготовки тенісу настільного. *Спортивні ігри*. (4), 60-66.
- Щирба, Г. (2001). Особливості оптимізації методики розвитку швидко-силових якостей у гравців з настільного тенісу. *Молода спортивна наука України*. 1(5), 412-414.

Стаття поступила до редакції: 15.05.2019.

Опублікована: 1.06.2019.

Аннотация: Асеева Я. Ф., Шевченко О. О. Анализ результатов анкетирования тренеров по усовершенствованию технико-тактической подготовленности на этапе предварительной базовой подготовки в теннисе настольном. Специалисты по теннису настольному подчеркивают, что с этапа предварительной базовой подготовки в теннисе настольном начинается активное участие спортсменов в соревнованиях, что обуславливает определение его перспективности для дальнейшей спортивной деятельности. За последние годы в соревновательной деятельности определяется тенденция к сокращению количества ударов в одном розыгрыше и повышения мощности атакующих действий не только завершающих, но и первых. **Цель:** выявить мнение тренеров по путям формирования стиля игры в технико-тактической подготовке спортсменов на этапе предварительной базовой подготовки в теннисе настольном. **Материалы и методы:** теоретический анализ и

обобщение данных научно-методической литературы, анкетирование, методы математической статистики. В исследовании взяли участие 31 тренер Украины с тенниса настольного (другой, первой и высшей категории). **Результаты:** Результаты проведенного анкетирования с тренерами, которые работают с теннисистами позволили определить мнение тренеров, что для формирования стиля игры в теннисе настольном на этапе предварительной базовой подготовки необходимо учитывать индивидуальные показатели физического развития, уровня технико-тактической, физической подготовленности и психофизиологических способностей. **Выводы:** Правильный учет индивидуальных особенностей юных спортсменов позволит сократить период обучения и повышение эффективности соревновательной деятельности теннисистов на этапе предварительной базовой подготовки в теннисе настольном.

Ключевые слова: теннисисты; технико-тактическая подготовка; психофизиологические способности; теннис настольный.

Annotation: Aseeva Y., Shevchenko O. *Analysis of the results of the trainer's questionnaire for improvement of technical and tactical preparation at the stage of pre-basic training in table tennis.* Table tennis specialists emphasize that active participation of sportsmen in competitions begins from the stage of preliminary basic preparation in table tennis that causes the determination of its prospects for further sports activity. In recent years the tendency to reduction of number of blows in one draw and increases in power of the attacking actions not only the finishing but also the first is defined in the competitive activity. **Objective:** to identify the opinion of coaches on the ways of forming the style of game in the technical and tactical preparation of athletes at the stage of pre-basic training in table tennis. **Materials and methods:** theoretical analysis and synthesis of scientific and methodological literature data, questionnaire, methods of mathematical statistics. The research involved 31 table tennis coaches of Ukraine (different, first and highest category). **Results:** The questionnaire results of the coaches, who work with tennis players made possible to determine the coaches' opinion that for the formation of table tennis game at the pre-basic training stage needs to take into account individual indicators of physical development, level of technical and tactical, physical fitness and psycho-physiological abilities. **Conclusions:** Proper consideration of the individual characteristics of young athletes will reduce the period of training and increase the efficiency of competitive activity of tennis players at the stage of pre-basic training in table tennis.

Keywords: tennis players; technical and tactical training; psycho-physiological abilities; table tennis.

References:

- Aljeksjejev, O. O., & Prozar, M. V. (2018). Analiz atakujuchyh tehnichnyh dij u nastil'nomu tenisi gravciv. *Visnyk Kam'janec'-Podil's'kogo nacional'nogo universytetu. Fizychno vyhovannja, sport i zdorov'ja ljudyny.* 11, 17-25.
- Arzjutov, G., Guska, M., & Zjuz', V. (2009). Vdoskonalennja zmistu etapu specializovanoi' bazovoi' pidgotovky (10-14r.) u nastil'nomu tenisi. *Visnyk Kam'janec'-Podil's'kogo nacional'nogo universytetu. Fizychno vyhovannja, sport i zdorov'ja ljudyny.* (1), 4-9.
- Arzjutov, G. N., & Zjuz', V. M. (2007). Strategija otbora igrokov v nastol'nom tennise. *Pedagogika, psihologija i mediko-biologicheskie problemy fizicheskogo vospitannya i sporta.* (9), 6-12.
- Asjejeva, Ja. F. & Shevchenko, O. O. (2018). Analiz uchasti studentiv HDAFK u oblasnyh sportyvnyh zmagannjah «Sport protjagom zhyttja» z nastil'nogo tenisu u 2015-2017 rokah. *Sportyvni igry.* (2), 79-83.
- Gryshko, L. G., Gryshko, Ju. Ju., & Ibrai'mova, M. V. (2013). *Nastil'nyj tenis: Navchal'na programa dlja DJuSSh, SDJuShOR, ShVSM.* Kyi'v.
- Zaporozhanova, G. O. (2007). Faktory, shho obumovljujut' formuvannja indyvidual'nogo igrovogo stylju tenisystiv. *Aktual'ni problemy fizychnoi' kul'tury i sportu.* (2), 21-25.
- Zjuz', V. M. (2007). Optyimizacija tehniko-taktychnoi' pidgotovky junyh tenisystiv na etapi specializovanoi' bazovoi' pidgotovky (10-14 rokiv). *Pedagogika, psihologija ta medyko-biologichni problemy fizychnogo vyhovannja i sportu.* (10), 47-50.

- Zjuz', V. M. (2007). Cil'ova tochnist', shvydkist' pol'otu m'jacha ta chas ruhovoi' reakcii' junyh tenisystiv na etapi poperedn'oi' bazovoi' (6-10 rokiv) bagatorichnoi' pidgotovky v nastil'nomu tenisi. *Naukovyj chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. Serija 15, (3), 28-34.
- Kudrjashov, E. V. (2015). Harakteristika modeli tehniczeskoj podgotovlennosti sportsmenok vysokoj kvalifikacii v nastil'nom tennise. *Teorija i praktika fiziczeskoj kul'tury*. (8), 78-82.
- Landik, V. I., Poholenchuk, Ju. T., & Arzjutov, G. N. (2005). *Metodologija sportivnoj podgotovki: nastil'nyj tennis*. Doneck: Nord-Press.
- Lejfa, A. V., Jurechko, O. V., & Vojtus, L. V. (2016). Osobennosti dvigatel'nogo i psihohemocional'nogo sostojanija tennisistok v zavisimosti ot urovnja ih sportivnoj podgotovlennosti. *Bjulleten' fiziologii i patologii dyhanija*. (62), 85-88. doi: 10.12737/23258.
- Okopnyj, A. (2016). Analiz zmagal'noi' dijal'nosti gravciv vysokoi' kvalifikacii' u nastil'nomu tenisi v Ukrai'ni ta zakordonom. *Teoretyko-metodychni zasady sportyvnyh ta rekreacijnyh igor*. 89-92.
- Pankova, V. (2007). Lichnostnye kachestva igrokov v nastil'nom tennise. *Nauchno-teoreticzeskij zhurnal «Uchenye zapiski»*. 8(30), 70-72.
- Poljakova, A. V. (2007). Vidbir perspektivnyh sportsmeniv 11-13 rokiv v nastil'nomu tenisi. *Pedagogyka, psyhologyja y medyko-byologyczeskye problemy fyzyczeskogo vospytanyja y sporta*. (4), 77-79.
- Serova, L. K., & Voronov, A. A. (2013). Zavisimost' individual'nogo stilja dejatel'nosti v nastil'nom tennise ot tipologiceskih svojstv lichnosti sportsmenov. *Uchenye zapiski universiteta imeni P.F. Lesgafta*. 11 (95), 140-143.
- Solovej, O., & Nabybko, O. (2015). Formuvannja tehniky gry na etapi pochatkovogo navchannja v nastil'nomu tenisi shkoljariv 8-9 rokiv. *Sportyvnyj visnyk Prydniprovs'ja*. (3), 137.
- Uliz'ko, V., & Korobejnikov, G. (2008). Zminy sercevo-sudynnoi' systemy pid chas navantazhen' kvalifikovanyh sportsmenok z nastil'nogo tenisu u peredzmagal'nomu periodi. *Moloda sportyvna nauka Ukrai'ny*. 3(12), 235-239.
- Uliz'ko, V. (2009). Psyhoemocijna skladova funkcional'nogo stanu sportsmenok z nastil'nogo tenisu vysokoi' kvalifikacii'. *Moloda sportyvna nauka Ukrai'ny*. 1(13), 288-292.
- Shalar, O. G., Strikalenko, E. A., & Ivashhenko, A. N. (2013). Individual'nye svojstva lichnosti kak kriterij vybora stilja igry tennisistok Hersonskij gosudarstvennyj universitet. *Fiziczeskoe vospitanie studentov*. (02), 69-73. doi: 10.6084/m9.figshare.156384.
- Shevchenko, O. O., & Asejeva, Ja. F. (2018). Kontrol' rivnja special'noi' fizychnoi' pidgotovlenosti sportsmeniv v grupi bazovoi' pidgotovky tenisu nastil'nogo. *Sportyvni igry*. (4), 60-66.
- Shhyrba, G. (2001). Osoblyvosti optymizacii' metodyky rozvytku shvydkisno-sylovnyh jakostej u gravciv z nastil'nogo tenisu. *Moloda sportyvna nauka Ukrai'ny*. 1(5), 412-414.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Асеева Ярославна: Харківська державна фізичної культури: вул. Клочківська, 99. м. Харків, 61058, Україна.

Асеева Ярославна: Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99.

Aseieva Y.: Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

orcid.org/0000-0003-0423-7788

E-mail: 31031975@ukr.net

Шевченко Олег: к. фіз. вих., доцент; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99. м. Харків, 61058, Україна.

Шевченко Олег: к. физ. восп., доцент; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99.

г. Харьков, 61058, Украина.

Shevchenko O.: PhD (physical education and sport), Associate Professor Assosiate

СПОРТИВНІ ІГРИ SPORTYVNI IHRY СПОРТИВНЫЕ ИГРЫ 2019№3(13)

Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

orcid.org/0000-0002-2856-9640

E-mail: Shevchenko7777oleg@gmail.com